

ÚSPORY ENERGIE V ČESKÉ REPUBLICE

Energie pro budoucnost: Evropská komise vytýčila svou vizi pro Evropskou energetickou strategii

Nový základ pro evropskou energetickou politiku předložila Evropská komise v aktualizované Zelené knize, která vybízí k připomínkám, jež se dotýkají šesti specifických prioritních oblastí, obsahujících více než 20 konkrétních návrhů na nová opatření. Dokument byl zveřejněn v březnu 2006.

Zelená kniha nastiňuje, jak by mohla evropská energetická politika plnit tři stěžejní cíle: udržitelný rozvoj, konkurenceschopnost a bezpečnost dodávek. Za základ tohoto procesu komise navrhuje, aby byl Evropské radě a evropskému parlamentu pravidelně předkládán Strategický energetický přehled EU, pokrývající všechny otázky energetické politiky. Představovalo by to pravidelnou inventarizaci a akční plán pro Evropskou radu a Parlament, sledující pokrok a určující nové úkoly a odpovědi na všechny aspekty energetické politiky.

Evropská komise stanovila šest prioritních oblastí. Za jednu z hlavních označila udržitelnější, účinnější a rozmanitější energetický mix. Zásadou energetického mixu členských států je a zůstane otázka subsidiarity; volby priorit učí-

něné jedním členským státem však mají nevyhnutelně dopad na energetickou bezpečnost jeho sousedů a Evropského společenství jako celku. Toho lze dosáhnout pomocí Strategického ener-
... pokračování na str. 4

A přeče se točí?

Zákon o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů č. 180/2005 Sb. zaručuje investorům mimořádně stabilní podmínky pro podnikání – výkup elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů, a to za cenu garantovanou po dobu 15 let, a/nebo podporu formou zelených bonusů. Konkrétní výše finanční podpory, kterou stanovuje Energetický regulační úřad na základě zákona (viz Cenové rozhodnutí ERÚ č. 10/2005 a 1/2006), je v mezinárodním srovnání poměrně výhodná. Svědčí o tom i velký zájem investorů, který již projevil o výstavbu nových zdrojů.

Větrná energie nepatří v České republice mezi tak slibné zdroje zelené energie jako v sousedních a především přímořských státech, protože větrné podmínky jsou zde kvůli topografickým podmínkám podstatně horší. Přesto dosavadní záměry investorů na výstavbu nových větrných elektráren, zpracované již do fáze zhotoveného a projednávaného posuzování vlivu záměru na životní prostředí EIA, přesahují 500 MW instalovaného výkonu. To se blíží odhadovanému potenciálu pro reálné využití větrné energie v České republice při dosažení indikativního cíle 8% podílu obnovitelných zdrojů na hrubé spotřebě elektřiny. V tomto přehledu nejsou zahrnuty nejrozsáhlejší investiční záměry s kapacitou dalších téměř 200 MW.

Většina investorů plánuje ve zhruba celkem 40 lokalitách instalaci vesměs ověřené technologie s jednotkovým výkonem 2 až 3 MW a s využitím 100metrového tubusu. Investoři předpokládají průměrné využití instalovaného výkonu více než 2 100 hodin ročně (maximální přes 2 600 hodin). To je zhruba dvojnásobek ve srovnání se staršími větrnými elektrárnami provozovanými na území České republiky, často na nevyhovujících lokalitách. Nové záměry proto buď využívají ty nejlepší větrné lokality a jsou ideálně navrženy, nebo očekávanou výrobu mírně přeceňují. Předpoklady o očekávaném proudění v dané lokalitě dokládají investoři stále častěji měřením, i když ani to zdaleka ještě není pravidlem. Často však nevycházejí z měření ve vlastní lokalitě, kde se má stavět větrná

Přečtěte si uvnitř...

Směrnice o úsporách energie v konečné spotřebě a o energetických službách schválena	2
Politika soudržnosti EU pro období 2007-2013 – jaký bude mít dopad na energetické projekty?	2
Klaster pro energetické využívání biomasy v Jihočeském kraji	2
Cesta k získání certifikátu „Energeticky efektivní město nebo obec“ ..	3
Dopady konference v kanadském Montrealu na budoucí celosvětové snahy o omezování emisí skleníkových plynů ..	3
Statistika obnovitelných zdrojů energie ..	4
Evropský program GreenLight – tip pro organizace uplatňující energeticky úsporná opatření v oblasti osvětlení	5
Vznik pracovní skupiny pro podporu energetických služeb	5
Podpora rozvoje biomasy a solární energie na evropské i lokální úrovni	5
Program Motor Challenge v ČR: Výzva k zapojení se do iniciativy MCP	6
Pozvánka na konferenci ESCO 2006	6
Jihočeský Den pro obnovitelné zdroje energie	6

Novinky z tisku o obchodování s emisními povolenkami

- Šéf Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže Martin Pecina chce v Evropské komisi prosadit, aby s platností od roku 2008 zrušila pro výrobní podniky systém emisních povolenek CO₂. Ten je podle něj nefunkční a v důsledku toho nevede ke snížení emisí.
- Velké teplárenské společnosti spotřebovaly v loňském roce o něco méně emisních povolenek, než jim přidělila vláda v rámci Národního alokačního plánu. Zisk z jejich prodeje se pohybuje v řádu desítek milionů korun.
- ČEZ v loňském roce uskutečnil obchody s emisními povolenkami v celkové výši 1,9 miliardy Kč. Zisk z prodeje povolenek dosáhl 1,033 miliardy Kč a ČEZ jej zaúčtoval jako snížení provozních nákladů. Většinu roku ČEZ povolenky prodával. V listopadu a prosinci – vzhledem k vysoké poptávce po elektřině na trhu – naopak povolenky dokupoval.

Poznámka redakce: Nižšího množství vypouštěných emisí se částečně dosáhlo nízkonákladovými opatřeními a optimalizovaným řízením zdrojů znečištění v rámci jednotlivých podnikatelských skupin, respektive nižší výrobou elektřiny. Nicméně to rovněž naznačuje, jak silnou vyjednávací pozici dokázaly firmy uplatnit při vyjednávání o emisním stropu v Národním alokačním plánu. Podobná situace, tedy že skutečně vypuštěné emise jsou podstatně nižší než sjednaný strop, jsou i v jiných zemích. To vedlo po zveřejnění této informace na konci dubna 2006 k pádu cen emisních povolenek až na méně než 40 % původní hodnoty (z maxima přes 30 € na ca 12 €/t CO₂).

elektrárna, ale z nejbližšího dostupného měření (meteorologická stanice, vysílač mobilního operátora). Rozdílná věrohodnost takto pořízených dat je nabíledni. Plánované měrné investiční náklady se pohybují mezi krajními hodnotami 25 až 50 mil. Kč na instalovaný MW.

Mezi developery větrných elektráren jsou dnes již i zkušení investoři, ale často se jedná o menší firmy, obce či jednotlivce bez ověřených zkušeností v oboru a nejednou i bez dostatečného vlastního kapitálu. To představuje pro financující banky zbytečné dodatečné riziko. Dalším úskalím je projednávání záměru v místě – ne všichni obyvatelé obcí výstavbu nových větrných elektráren podporují.

Ambiciózní záměr představil v nedávné době i ČEZ. Jeho strategie je ale založena především na nákupu rozpracovaných projektů výstavby větrných elektráren od developerů, a to v celkové plánované výši cca 100 až několik set MW.
-jz-
... pokračování na str. 2

Věděli jste, že...?

Nárůst spotřeby elektřiny v ČR v posledních letech způsobila rostoucí poptávka domácností. Celková spotřeba elektřiny se v roce 2005 oproti roku 1989 zvýšila o 8 % na 57,7 miliardy kWh, spotřeba domácností však narostla o 53 % na 14,72 miliardy kWh.

Směrnice o úsporách energie v konečné spotřebě a o energetických službách schválena

Podstatou nové Směrnice je stanovení indikativního cíle pro snížení spotřeby energie v konečné spotřebě členských zemí o 9 % za dobu 9 let, kterých se má dosáhnout speciálně navrženými programy na úsporu energie a poskytováním „energetických služeb“. Návrh Evropského parlamentu stanovit právně závazný a vymahatelný cíl tedy nebyl nakonec pro nesouhlas členských zemí přijat. Směrnice byla schválena a v současné době prochází jazykovou redakcí a přípravou k oficiálnímu publikování.

Směrnice ukládá povinnosti ve formě spíše „měkkých“ opatření, které ponechávají členským zemím určitou flexibilitu, možnost volby a návrhu vlastních strategií. Hlavní přínos Směrnice spočívá tedy především v tom, že se úspory energie dostaly do oficiální agendy členských zemí a na rovnocennou úroveň s obnovitelnými zdroji energie. Přičemž úspory energie představují, narozdíl od obecně dražších obnovitelných zdrojů, ziskovou a ekonomicky návratnou příležitost, jak snížit emise skleníkových plynů.

Hlavní požadavky Směrnice na členské země zahrnují:

- Indikativní cíl 9% snížení spotřeby energie v členských zemích za 9 let
- Stanovit průběžný indikativní cíl pro třetí rok platnosti Směrnice
- Připravit a navrhnout programy na snížení spotřeby energie
- Určit zodpovědný úřad/agenturu dohlížející na naplňování cíle a ověřování úspor
- Zajistit dostupnost energetických auditů pro všechny zákazníky, zveřejnit metodický postup pro využití kritéria energetické účinnosti při veřejných soutěžích a modelovou smlouvu pro energetické služby a podpořit výměnu zkušeností
- Využít dobrovolné dohody nebo jiné nástroje na podporu úspor energie
- Možnost zavést akreditaci/certifikaci pro dodavatele energetických služeb, energetické auditory a podobně
- Veřejný sektor by se měl stát příkladem v dosahování úspor energie
- Tam, kde je to vhodné, má být účtování spotřeby elektřiny, zemního plynu, dálkového vytápění a chlazení konečným zákazníkům založeno na individuálním měření
- Vypracovat a předat Evropské komisi Akční

plán úspor energie vždy k polovině roku 2007, 2011 a 2014

- Distributoři a/nebo prodejci energie mají maximálně jedenkrát ročně podat agregované statistické informace o spotřebě energie pro účely vyhodnocení plnění Směrnice, zajistit nabídku energetických služeb konečným zákazníkům, nebo zajistit dostupnost energetických auditů pro zákazníky, a nebo přispívat do fondů na podporu úspor energie, a transparentně zveřejnit zákazníkům aktuální cenu a spotřebu energie, porovnání se spotřebou za minulá období nejlépe graficky a případně porovnání s průměrnými/normovanými hodnotami

Národní indikativní cíl úspor energie se stanoví v absolutním množství energie (např. v GWh) jako 9 % z ročního průměru celkové domácí konečné spotřeby energie za posledních pět let.

Klíčovým problémem tedy zůstává, jakým způsobem se budou vykazovat (měřit a ověřovat) úspory energie, které mají být výsledkem aktivně přijatých opatření a programů. Přesné měření a sledování dosažených úspor energie u jednotlivých projektů by bylo zcela jistě neúměrně nákladné, a proto budou vytvořeny vzorové metodické postupy. Do roku 2008 vytvoří Komise společnou metodiku založenou na přístupu „bottom-up“. Půjde o to najít rozumný a přiměřený kompromis mezi požadovanou přesností a náročností použitých metod sledování. Není pochyb o tom, že konkrétní zvolená metodika sledování a vykazování úspor energie může zásadním způsobem ovlivnit i samotné plnění indikativního cíle, protože nejistota spojená se vstupními údaji bude zcela jistě větší než požadované úspory energie – na úrovni 1 % ročně. -jz-

Politika soudržnosti EU pro období 2007-2013 – jaký bude mít dopad na energetické projekty?

Současné programové období Strukturálních fondů skončí v prosinci 2006. Evropská komise, Evropský parlament, členské státy a regiony se nyní připravují na nové období 2007-2013.

Stěžejní dokument budoucí evropské regionální politiky a rámec pro nové programy podporované evropskými fondy nese název „Politika soudržnosti pro podporu růstu a zaměstnanosti: Strategické obecné zásady Společenství, 2007-2013“.

Tento dokument stanovuje priority a cíle politiky soudržnosti. Priority definují „to, čeho chceme dosáhnout“, cíle definují „kdo a jak bude profitovat z fondů, umožňujících toho dosáhnout“. Více se o prioritách a cílech i o způsobech realizace energetických projektů podle připravované politiky soudržnosti EU pro období 2007-2013 dočtete v informačním bulletinu o projektu RUSE:

Více informací o projektu RUSE:

Juraj Krivošík, juraj.krivosik@svn.cz

www.ruse-europe.org Bulletin: http://www.ruse-europe.org/rubrique.php?id_rubrique=306

Klaster pro energetické využívání biomasy v Jihočeském kraji

Koncem března tohoto roku se uskutečnilo první setkání účastníků iniciativy „Klaster v oblasti technologií pro energetické využívání biomasy“. Akce měla za cíl vzájemné představení firem a výzkumných institucí, které participují na první fázi projektu, jenž má za úkol zmapovat a vyhodnotit potenciál vzniku odvětvého seskupení v perspektivní oblasti technologií pro energetické využívání biomasy. ...pokr. na str. 4

A přece se točí?

... pokračování ze str. 1

Informace o nových projektech větrných elektráren v České republice jsou pravidelně obsahem mediálních zpráv. Přinášíme vám přehled pouze několika málo z nich:

- Společnost Proventi ve 2. polovině tohoto roku plánuje postavit **Větrný park Chomutov** s celkovým instalovaným výkonem 182 MW. Náklady na jeho stavbu dosáhnou 6,6 miliardy Kč. Tato společnost později počítá s výstavbou větrných i solárních elektráren o celkovém instalovaném výkonu až 300 MW.
- Firma Ventureal má v plánu postavit **Větrný park Blatnice** v blízkosti města **Moravské Budějovice**. Park bude tvořit osm větrných elektráren s celkovým instalovaným výkonem

24 MW. Náklady na realizaci záměru dosahují 28,8 milionu eur (830 milionů Kč).

- Krajský úřad Olomouckého kraje vydal souhlas s výstavbou **Větrného parku Horní Loděnice** nedaleko **Šternberka**. Firma Větrná energie Morava zde chce postavit devět větrných elektráren o celkovém výkonu 27 MW. Jedná se o druhý největší projekt stavby větrných elektráren, který již úspěšně prošel procesem EIA.
- Zastupitelé Proseče na Chrudimsku odsouhlasili, aby se obec zapojila do projektu nové větrné elektrárny, která by měla vzniknout v **Mikroregionu Touloucovy Maštale**. Náklady na stavbu jsou podle odhadů 60 až 70 milionů Kč.
- Autor znaleckého posudku podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí doporučil Krajskému úřadu Moravskoslezského kraje schválit záměr firmy Větrná energie Morava na stavbu **Větrného parku Velká Štáhle**. Počítá se se stavbou osmi větrných elektráren o celkovém výkonu 24 MW.

- Krajský úřad Ústeckého kraje vydal souhlas se záměrem firmy Green Volt postavit v katastru obce **Habartice u Krupky** na Teplicku dvě větrné elektrárny; obě dohromady mají celkový výkon 4 MW.

- Energetická společnost ČEZ chystá v **Novém Hrádku na Náchodsku** výstavbu jedné větrné elektrárny, která by měla nahradit současnou zastaralou větrnou farmu. Projekt v hodnotě přibližně 30 milionů Kč by se mohl uskutečnit v příštím roce.
- Firma Eldaco chce postavit jednu větrnou elektrárnu o výkonu 2 MW v katastru obce **Rodinov na Pelhřimovsku**. Do provozu ji chce uvést v příštím roce. O povolení elektrárny rozhodne Krajský úřad kraje Vysočina, který záměr posoudí podle zákona o vlivu na životní prostředí.
- Obec **Hranice u Aše** se zapojí do výstavby větrných elektráren. Získala 30% podíl ve firmě, která u obce vybuduje dva větrníky o celkovém výkonu 4 MW.

Cesta k získání certifikátu „Energeticky efektivní město nebo obec“

Evropská energetická cena (eea®) je certifikací systému řízení kvality energetiky a ekologie pro města, která významně přispívají ke zvyšování energetické účinnosti a k zavádění obnovitelných zdrojů energie. Program eea® podněcuje spotřebitele energie z řad měst a obcí k provádění několika jednoduchých změn ve formě spotřeby energetických a přírodních zdrojů, které mohou přinést významné úspory a pozitivní příspěvek k udržitelné budoucnosti.

V evropských zemích je energetická legislativa stále zdokonalována a máme k dispozici rozsáhlé znalosti o mnoha technologiích. Přesto je potřeba systematicky a efektivně zavádět úsporná opatření. Evropská energetická cena pomáhá překonávat bariéry certifikačním projektem, efektivními manažerskými nástroji, školeními a výměnou informací.

Cena eea® je nástrojem k řízení a provádění komunální politiky, který umožňuje přezkoumání aktivit vztažených na energetické úspory. Umožňuje také obcím rozpoznat jejich silné a slabé stránky, najít potenciál pro zlepšení a zavést energeticky účinná opatření. Úsilí města nebo obce je navíc zviditelněno oceněním. Standardizo-

vané hodnocení umožňuje stanovení základních hodnot mezi certifikovanými městy a partnerům umožňuje výměnu zkušeností a odborných znalostí.

Jaké jsou přínosy pro město, které se zúčastní projektu eea®?

- Systematický přehled o energetických aktivitách ve městech a obcích.
- Trvalé zvyšování energetické účinnosti a s tím spojené úspory nákladů.
- Průběžné hodnocení dosažených výsledků komplexním monitorovacím systémem.
- Porovnání s jinými městy a obcemi, které se projektu eea® zúčastňují.
- Propagace dosažených úspěchů.

- Přístup k know-how a zkušenostem certifikovaných měst v Evropě.
- Významný přínos ke společné ochraně klimatu.
- Zlepšení obrazu města.
- Zahnutí občanů a zájmových skupin do plánování a rozhodování o energetické politice města.

Co se vyžaduje?

eea® je program založený na postupném zvyšování kvality řídicích systémů tradičně používaných v obchodním sektoru. Nejdříve je proveden přehled o stavu města vzhledem k energetické účinnosti a používání obnovitelných zdrojů. Potom města uvedou pracovní program s krátko-, středně- a dlouhodobým horizontem plnění a vyjmou konkrétní opatření. V dalším kroku město přijme pracovní program. Ročně je vypracován energetický přehled a dosažené výsledky jsou upřesňovány. Město může žádat o certifikaci, pokud nutné podmínky byly splněny.

Kde můžete získat více informací?

SEVEN, Středisko pro efektivní využívání energie, o. p. s.,
Pavel Kárník – e-mail: pavel.karnik@svn.cz
www.european-energy-award.org
European Energy Award – evropský systém certifikace kvality řízení měst a obcí v oblasti energetiky a ekologie

Dopady konference v kanadském Montrealu na budoucí celosvětové snahy o omezení emisí skleníkových plynů

Jedenáctá Konference signatářů Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu, jež byla současně první řádnou schůzkou zemí, které se staly "stranami" jejího dodatku známého jako Kjótský protokol (KP), přinesla přes odsuzující komentáře o prázdných prohlášeních přece jen určitě zajímavé závěry a hlavně zjednodušení, ale i zmírnění požadavků na JiICDM projekty.

Vracíme se k nim, jelikož je vnímáme jako do budoucna důležité nejen z globálního hlediska, ale i z pohledu České republiky jako země, jež na jedné straně disponuje zdánlivě významnými rezervami v produkci skleníkových emisí ve srovnání se závazkem sjednaným v KP, na druhé straně však v přepočtu na obyvatele patří k největším celosvětovým emitentům plynů, které jsou zřejmou příčinou změn klimatu.

Schválení pravidel do roku 2012

Za hlavní zřetelný výsledek konference lze bezpochyby považovat oficiální schválení upřesňujících pravidel pro využívání tzv. flexibilních mechanismů Protokolu, jež mají napomoci zemím, které se zavázaly k emisním redukcím, splnit jejich závazky.

Tento akt vzbuzuje velká očekávání, zejména co se týče většího uplatnění projektových mechanismů CDM a JI, jejichž dosavadní možnosti aplikace byly spojeny s velkou administrativní zátěží a tedy i s transakčními náklady.

Každý z mechanismů má nyní samostatný dozorčí orgán, který bude dohlížet nad správným a řádným postupem schvalování projektů a jimi dosahovaných úspor emisí skleníkových plynů.

V případě JI tak skončí přechodový stav, kdy projekty prozatím schvalovali ověřovatelé autorizovaní pro projekty CDM a existovala pouze rámcová pravidla pro přípravu projektových PDD a referenčních scénářů.

Dosavadní existence a činnost dozorčího orgánu pro projekty typu CDM jasně odhalila, že je nutné zajistit dostatečné technické kapacity pro příjem a vyhodnocování projektů. Dále je třeba nelpět dogmaticky na splnění všech hod-

notičích kritérií pro uznání adicionality projektu, tedy důkazu o dodatečnosti projektu oproti jinak běžnému scénáři vývoje.

Přestože je tato podmínka bezpochyby kritikou z pohledu skutečného snižování celosvětových emisí skleníkových plynů, a tedy i z pohledu platnosti emisních kreditů, její bezpodmínečné vyžadování nyní brání realizaci dalších projektů, které v případě CDM znamenají mj. i transfer technologického know-how a pro rozvojové i vyspělé státy jsou prostředkem dalšího ekonomického rozvoje.

Investory, ale i hostitelskými zeměmi je proto vyvíjen stále větší tlak na zjednodušení procedurálních postupů a požadavků při schvalování projektů. Tento tlak je dnes o to větší, že se do něj v souvislosti se zahájením systému EU ETS intenzivně zapojily také evropské koncerny z oblasti energetiky a dalších odvětví spadajících do tohoto systému, a to z důvodu možnosti využít verifikované emisní redukce z projektů CDM a ve druhém období i JI namísto či vedle přidělených emisních povolenek.

V případě JI bude možné tuto bariéru částečně řešit přechodem na jeho zjednodušený režim, tzv. „track one“, v rámci nějž si pak sama hostitelská země může vytvářet pravidla a podmínky uznatelnosti a monitoringu těchto projektů. ČR bude podobně jako většina zemí pravděpodobně moci na tento model přejít až v roce 2007. Podmínkou k tomu je mj. vytvoření funkčního registru národních emisních povolenek AAU a propracovaný systém monitoringu emisí skleníkových plynů a jejich propadů.

Právě mechanismus JI v režimu track one se s největší pravděpodobností stane základem při

vytváření národního schématu GIS, o němž jsme psali v čísle 4/2005 – tedy při jakémsi „ozeleňování“ přebytku emisních povolenek AAU, které ČR na léta 2008-2012 obdrží, pro jejich možný prodej. Jde tedy o využití příjmů z prodeje emisních povolenek pro další investice do snižování emisí skleníkových plynů. Národní pravidla pro schvalování JI projektů budou přítom do značné míry upravena dle požadavků kupujícího.

Otázka: co po roce 2012?

Jedním z hlavních diskusních témat je zapojení rychle se rozvíjejících i rozvojových zemí, které by na jakékoli limity nebyly ochotny přistoupit. A také USA, jež na federální úrovni stále vnímají snižování emisí skleníkových plynů jako něco, co se vylučuje s hospodářským rozvojem.

Uvažuje se proto o vytvoření obecně platných referenčních úrovní produkce skleníkových emisí na vybrané ekonomické činnosti a výroby. Pokud je někdo bude schopen zabezpečit s nižší emisní náročností, získá tomu odpovídající bonus (emisní kredit). Za jejich překročení by alespoň z počátku nebyl žádný postih.

O využití tohoto „benchmarkingu“ dnes uvažují některé členské země EU při přípravě národního alokačního plánu pro druhé období EU ETS, které bude odpovídat sledovanému období KP, tj. 2008-2012.

K nastartování tohoto modelu mohou paradoxně významně přispět právě Spojené státy – vzhledem ke své technologické vyspělosti na národní i korporátní úrovni se velice brzy mohou stát leaderem v boji proti klimatickým změnám, v němž doposud osamoceně vystupuje Evropská unie.

Tomáš Voříšek

Energie pro budoucnost: Evropská komise vytýčila...

... pokračování ze str. 1

getického přehledu EU, který bude pokrývat všechny aspekty energetické politiky, analyzovat veškeré přednosti i nevýhody různých zdrojů energie, a to od obnovitelných zdrojů až po uhlí a jadernou energii. To by mohlo časem vést k cílům stanoveným na úrovni Společenství, týkajících se celkového energetického mixu EU – dosáhnout bezpečnosti dodávek, přičemž bude respektováno právo členských států učinit svá vlastní rozhodnutí ohledně energetické politiky.

Prioritní oblasti identifikované jako případná společná opatření:

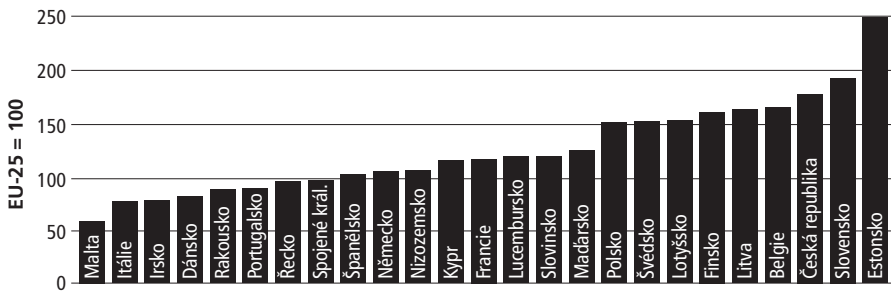
- Vnitřní trh → směrem k plně konkurenčnímu vnitřnímu trhu s energiemi
- Vnitřní politika zásobování energií → solidarita mezi členskými státy
- Energetický mix → rozmanitý, efektivní a udržitelný
- Životní prostředí → jednotný přístup k řešení klimatických změn: efektivní využívání ener-

gie, produkce energií z obnovitelných zdrojů a energií s malým obsahem uhlíku

- Energetické technologie a inovace → strategický přístup
- Vnější vztahy → koherentní vnější energetická politika

Zelená kniha obsahuje výběr načrtnutých témat. Na základě odpovědí a připomínek, které budou představovat velmi rozsáhlou veřejnou konzultaci, stejně jako na základě závěrů Evropské rady a Parlamentu navrhne Komise soubor konkrétních opatření.

Úplnou verzi dokumentu včetně různých jazykových verzí naleznete na adrese: http://europa.eu.int/comm/energy/green-paper-energy/index_en.htm
K dispozici je též Zelená kniha o energetické účinnosti (Dělat více za méně): http://europa.eu.int/comm/energy/efficiency/doc/2005_06_green_paper_book_cs.pdf
http://europa.eu.int/comm/energy/efficiency/index_en.htm



Primární energetická náročnost přepočítaná podle současných parit kupní síly (2002)

Zdroj: Enerdata (výpočty na základě údajů Eurostatu)

Klaster pro energetické...

... pokračování ze str. 2

Klaster je geograficky blízké seskupení vzájemně provázaných firem a souvisejících institucí v konkrétním oboru, které si navzájem konkurují, ale také spolu vzájemně spolupracují. Jihočeská klustrová iniciativa je založena na kooperaci při vývoji technologického komplexu, využívající současně několik rozdílných přístupů k energetickému využití biomasy.

Cílem projektu je vytvoření komunikační platformy, zmapování potenciálu vzniku klasteru, přenos výsledků vědy a výzkumu do podnikání, efektivnější zhodnocení lidského kapitálu a umožnění specializace a spolupráce v oblasti technologií energetického využívání biomasy. Příští členové klasteru získají informační výhodu, možnost komunikace a spolupráce s partnery, vzdělávání a propagaci, jakož i možnost inovace svých výrobků. Projekt vznikl z iniciativy Krajského úřadu Jihočeského kraje, Krajské energetické agentury Jihočeského kraje ve spolupráci se SEVEN, o. p. s., a občanského sdružení AgEnDa, které se zabývá podporou a osvětou využívání obnovitelných zdrojů energie v Jihočeském kraji. Projektu se také účastní Ústav systémové biologie a ekologie AV ČR a Zemědělská fakulta Jihočeské univerzity. Obě tyto instituce si od ní slibují nejen aplikaci svých výzkumných výsledků, ale také rozvoj spolupráce s podnikatelskou sférou a lepší uplatnění absolventů.

V rámci realizace projektu, který finančně podpořil i Evropský fond pro regionální rozvoj a Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, dojde na základě společného setkávání a jednání uvedených subjektů k analýze okruhů možné spolupráce a v případě konsensu k založení společné právní formy a k zahájení podnikatelské činnosti.

Kontakt: Jan Jareš, AgEnDa, o. s., jares@os-agenda.cz

Statistika obnovitelných zdrojů energie

Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky zveřejnilo přehled výroby obnovitelných zdrojů energie z jednotlivých zdrojů za rok 2004. K dispozici jsou informace o jednotlivých technologiích z hlediska množství vyrobené energie a jejího podílu na celkové výrobě energie v ČR, jakož i podkladové informace k těmto statistickým údajům.

V České republice je v současnosti statistika obnovitelných zdrojů energie (OZE) prováděna několika státními úřady a sjednocována v podobě ročních přehledů Ministerstvem průmyslu a obchodu (MPO). Na základě předběžných dat je odhadováno, že v roce 2005 činil podíl hrubé výroby elektřiny z OZE na hrubé domácí spotřebě 4,5 %. Hrubá výroba elektřiny z OZE se v roce 2005 podílela na celkové hrubé tuzemské výrobě elektřiny cca 3,8 %. Podíl energie z obnovitelných zdrojů na primárních energetických zdrojích (PEZ) v roce 2004 činil 2,9 %. Metodika statistiky OZE je stále vylepšována; postupně jsou získávány nové zdroje dat, které lépe popisují využívání jednotlivých (i méně důležitých) typů OZE. Problémem nadále zůstává odhadování OZE využívaných v domácnostech a malých decentralizovaných zdrojích.

Výsledná statistika je souhrnem údajů poskytnutých Energetickým regulačním úřadem, měsíčně sledujícím data o výrobě elektřiny z OZE licencovanými subjekty. Český statistický úřad je hlavním zdrojem dat v oblasti spotřeby biomasy

v domácnostech, připravuje data o zahraničním obchodu a další dílčí statistiky. Ministerstvo průmyslu a obchodu připravuje komplexní statistiky využívání biomasy, bioplynu, solární energie, kapalných biopaliv atd. Data o povinných výkupu elektřiny z OZE a o počtech odběratelů v sazbách s tepelnými čerpadly jsou k dispozici od distribučních společností, databáze podpo-

řených projektů vedou Česká energetická agentura (ČEA) a Státní fond životního prostředí (SFŽP). Český hydrometeorologický ústav (CHMÚ) má k dispozici data o spotřebě biomasy a bioplynu u velkých a středních znečišťovatelů ovzduší. MPO je také ve spolupráci s ČSÚ zodpovědné za mezinárodní výkaznictví OZE.

Všechny zmíněné statistické přehledy MPO jsou publikovány zhruba v polovině roku na webových stránkách MPO (www.mpo.cz).

Další informace:

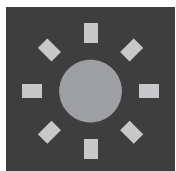
Ministerstvo průmyslu a obchodu, oddělení surovinové a energetické statistiky: <http://www.mpo.cz/cz/energetika-a-suroviny/statistiky-energetika/>
<http://www.mpo.cz/dokument1261.html>

Celková energie z obnovitelných zdrojů v roce 2004

	Energie z OZE celkem (GJ)	Podíl na PEZ	Podíl na energii z OZE
Biomasa (mimo domácnosti)	22 594 784	1,17 %	40,42 %
Biomasa (domácnosti)	19 500 000	1,01 %	34,88 %
Vodní elektrárny	7 269 840	0,38 %	13,00 %
Tuhé komunální odpady (BRO)	2 505 265	0,13 %	4,48 %
Bioplyn	2 102 446	0,11 %	3,76 %
Kapalná biopaliva	1 313 014	0,07 %	2,35 %
Tepelná čerpadla (teplo prostředí)	500 000	0,03 %	0,89 %
Solární termální kolektory	82 000	0,00 %	0,15 %
Větrné elektrárny	35 535	0,00 %	0,06 %
Fotovoltaické systémy	278	0,00 %	0,00 %
Celkem	55 903 164	2,89 %	100 %

Evropský program GreenLight – tip pro organizace uplatňující energeticky úsporná opatření v oblasti osvětlení

Program GreenLight je dobrovolnou iniciativou Evropské komise, která podněcuje nerezidenční spotřebitele elektřiny (veřejné i soukromé organizace), aby se zavázali k instalaci úsporných světelných technologií ve svých zařízeních, a to pokud to bude ekonomicky rentabilní a bude zachována nebo zlepšena kvalita osvětlení.



GREENLIGHT

Cílem programu GreenLight je snížit spotřebu energie u vnitřního i venkovního osvětlení v celé Evropě a tím také snížit emise znečišťujících látek a omezit tak globální oteplování. Cílem však též je zlepšit kvalitu světelných podmínek a zároveň dosáhnout úspor financí. Jádrem tohoto programu tvoří registrační formulář, podepsaný přístupujícím partnerem i Evropskou komisí, ve kterém se partner zavazuje k následujícímu:

- Pro stávající prostory: buď modernizovat technologii osvětlení v alespoň 50 % ve všech vlastních či dlouhodobě pronajatých využitelných prostorech, anebo snížit celkovou spotřebu elektřiny pro osvětlení o nejméně 30 %.
- Pro nové prostory: zvolit nové osvětlovací prostředky tak, aby jimi byla stávající kvalita osvětlení zlepšena či alespoň zachována a aby při nižší spotřebě energie představovaly též rentabilní doplňkovou investici.
- Navíc by měl partner modernizovat osvětlovací techniku do 5 let od data jeho přistoupení k tomuto projektu, každý rok zasílat zprávu o činnosti a stanovit správce, který bude za zajištění realizace tohoto programu zodpovědný.


Program GreenLight je zcela dobrovolný, což znamená, že se společnosti mohou samostatně rozhodnout, zda se k němu chtějí připojit či nikoli. Evropská komise prostřednictvím místního partnera poskytuje podporu formou propagač-

ních zdrojů pro zvýšení povědomí u veřejnosti (plakety na budově, informační materiály, exkluzivní používání loga, ocenění atd.). Dalšími výhodami pro partnery je to, že:

- ušetří peníze (provádějí pouze nákladově efektivní zlepšování osvětlení),
- dosáhnou lepších světelných podmínek, což je dobré pro jejich zaměstnance i klienty,
- získají technickou podporu a kontakty na firmy energetických služeb,
- mohou veřejně prohlašovat, že jsou součástí evropského programu na snižování emisí CO₂, tj. mohou prohlašovat, že jsou „zelenou či environmentálně uvědomělou společností“,
- od veřejných orgánů, včetně Komise, získají bezplatnou propagaci ohledně jejich účasti v tomto programu.

Další informace o programu: www.eu-greenlight.org
Národním kontaktním místem pro program GreenLight pro Českou republiku je SEVEN, Středisko pro efektivní využívání energie, o. p. s.
Informace o možnostech zapojení do programu a propagační materiály: juraj.krivosik@svn.cz

Zpracováno v rámci projektu New GreenLight s částečnou podporou Evropské komise. Zodpovědnost za obsah nesou výhradně její autoři. Vyjádřené názory nemusí nezbytně odpovídat postojům Komise. Evropská komise není zodpovědná za jakékoli využití zde získaných informací.

Intelligent Energy  Europe

Vznik pracovní skupiny pro podporu energetických služeb

Osvětu, propagaci a rozvoj energeticky úsporných projektů a technologií v České republice si dali za hlavní cíl členové nově vzniklé pracovní skupiny pro energetiku a energetické služby při Asociaci PPP (Asociace pro podporu projektů spolupráce veřejného a soukromého sektoru).

Vznik nové pracovní skupiny iniciovala společnost MVV Energie CZ, která se věnuje poskytování energetických služeb a realizacím energeticky úsporných projektů. Společně s partnerskými společnostmi Renomia a HVB uvedly v rámci Asociace PPP v život myšlenku společné platformy podpory a propagace úspor energie, energeticky úsporných projektů a metody EPC (Energy Performance Contracting).

Tato řešení a metody snížení energetické náročnosti budov i energetických soustav jsou již v praxi dobře odzkoušeny, doposud jsou ale u nás využívány méně, než je možné. Příčinou je nízká informovanost o dostupných eventualitách úspor energie, a to zejména u představitelů státní správy a samosprávy. Další příčiny lze vidět i ve vágnosti legislativního rámce a ve slabém povědomí o tomto tématu napříč politickým spektrem. Uvedenou situaci chce pracovní skupina pomoci změnit.

Prvního jednání pracovní skupiny pro energetiku a energetické služby, které proběhlo dne 31. 3. 2006, se kromě zakládajících členů – MVV Energie CZ, Renomia a HVB – zúčastnili i zástupci dalších členů APPP a přivzání byli i zástupci Hospodářské komory. Zajímavými reflexemi a inspirativními myšlenkami do diskuse přispěl také zástupce Ministerstva průmyslu a obchodu.

Kontakt: Ondřej Židek, MVV Energie CZ, ondrej.zidek@mvv.cz

Podpora rozvoje biomasy a solární energie na evropské i lokální úrovni

Na otázky, jaké jsou dnes hlavní bariéry rozvoje využívání biomasy a solární energie domácnostmi a jakým způsobem by je bylo možné do budoucna řešit, se pokusí hledat odpověď poradní skupina, ustanovená v rámci právě zahájeného evropského projektu Access.

Na začátku dubna se uskutečnila první pracovní schůzka poradní skupiny projektu, jehož cílem je podpořit u nás a v dalších zemích středoevropského regionu rozvoj malých a středních systémů vytápění využívajících biomasu (kotle na pelety, dřevní brikety či štěpku) a současně solární energii (solární systémy s termickými kolektory).

Smyslem projektu, jenž nese název ACCESS, je (v první fázi) identifikovat hlavní vývojové trendy a problémy, s nimiž se dnes zákazníci/dodavatelé v zúčastněných zemích setkávají, a na jejich základě pak navrhnout a doporučit konkrétní technická, organizační i ekonomická opatření, jež by využít obnovitelných zdrojů v takovéto kombinaci – za podmínky, že bude racionální – do budoucna podpořila.

Do národní poradní skupiny proto byli pozváni odborníci a organizace, které se návrhem, výrobou, instalací a financováním těchto systémů v ČR zabývají. Setkání se zúčastnili reprezentanti

hlavních domácích výrobců a dodavatelů kotlů na biomasu a solárních systémů, projekčních a poradenských firem a také státní instituce podporující obnovitelné zdroje (SFŽP/MŽP).

Účastníci se shodli, že téměř kontraproduktivní vliv mají současná pravidla SFŽP pro poskytování dotací žadatelům z řad fyzických osob na projekty spadající do oblasti tzv. „environmentálně šetrných způsobů vytápění“. Podporu je možno získat až po ukončení realizace, avšak s velkou mírou nejistoty. Ztrácí se tak fakticky motivační účinek v klíčovém momentu – při rozhodování o realizaci. Problém je však složitější – k takovému přístupu přimělo Fond zneužívání dotací. V minulosti byly dotace ze SFŽP poskytovány ještě před realizací (bylo toho zneužíváno), později se poskytovaly při realizaci díla z 50 % (opět toho bylo zneužíváno), a proto se dnes poskytují, až když vše žadatel zaplatí ze svého.

Jak z toho ven? Úkol není malý: Pokud by veřejným zájmem bylo dát (ekonomicky dostup-

nou) alternativu lidem, kteří dnes topí uhlím, znamenalo by to náhradu 350-450 tisíc lokálních topidel. Při průměrných nákladech 50 tisíc Kč to představuje investici v souhrnné výši minimálně 20 miliard korun.

Alternativního bio-paliva by na to bylo dostatek. Jen v loňském roce dosáhly přebytky obilí 1-2 mil. tun, což odpovídá dle odhadů současné spotřebě uhlí domácnostmi.

A peněz? Překvapivě také. Dle zatím nepotvrzených informací by se na oblast podpory environmentálně šetrných způsobů vytápění v letech 2007 až 2012 mohlo ze strukturálních fondů vyčlenit až 60 miliard korun.

Jak prostředky do této oblasti efektivně nasměrovat, bude proto jedním z cílů projektu. O výsledcích vás budeme dále informovat.

Další informace: Tomáš Voříšek, tomas.vorisek@svn.cz

Program Motor Challenge v České republice: Výzva k zapojení se do iniciativy MCP



Přibližně 65 % elektřiny spotřebovávané průmyslovými podniky v zemích Evropské unie připadá na systémy s motorovými pohony (čerpadla, kompresory, ventilátory atd.). S ohledem na skutečnost, že jejich energetická účinnost nebyla doposud nijak významněji sledována, je podle odborných odhadů vhodnou náhradou nebo zlepšením účinnosti stávajících pohonů možné uspořit přes 200 TWh elektrické energie ročně. Tato skutečnost vedla Evropskou komisi k zahájení iniciativy "Motor Challenge Programme" (MCP), jejímž cílem je poskytnout průmyslovým podnikům odbornou asistenci při zlepšování energetické účinnosti systémů s motorovými pohony a zároveň možnost prezentovat se jako energeticky úsporné společnosti, pokud se do programu zapojí.

Projekt 4EM-PCM byl oficiálně zahájen na začátku tohoto roku a bude v průběhu následujících tří let u nás a v dalších zemích střední a východní Evropy (Slovensko, Polsko, Maďarsko, Bulharsko, Rumunsko) podporovat různé informačně-vzdělávací aktivity cílené na identifikaci a prezentaci možných úspor dosažitelných při


využívání nových, účinnějších motorových pohonů v nejrůznějších oblastech.

V rámci projektu 4EM-MCP pak budou připraveny návody pro výběr úsporných typů čerpadel, ventilátorů a dalších zařízení. Pro odbornou veřejnost bude připraveno několik informačně-vzdělávacích akcí o aktuálních trendech v jedno-

tlivých průmyslových sektorech a aplikacích a o konkrétních vzorových realizacích s potenciálem opakovatelnosti.

Partnerem programu se mohou stát jak průmyslové podniky využívající ve velké míře motorové pohony, tak i a na druhé straně dodavatelé relevantních komponent z oblasti tepelné techniky, větrání a klimatizace, vodohospodářství apod.

Pro další informace o možnostech účasti v programu MCP se prosím obraťte na:
SEVEN, Středisko pro efektivní využívání energie, o. p. s.,
Tomáš Voříšek, tomas.vorisek@svn.cz
<http://energyefficiency.jrc.cec.eu.int/motorchallenge/>

Intelligent Energy  Europe

Pozvánka na konferenci



ESCO EUROPE 2006
26. – 27. září
Hotel Diplomat, Praha

ESCO EUROPE 2006 je fórum pro různé společnosti poskytující energetické služby (ESCOs), které působí v rozšířené Evropě. Jejich zástupci zde budou jednat společně s politiky, experty, klienty a členy finančního společenství o příležitostech a strategiích za účelem další podpory sektoru ESCO v Evropě.

Na programu konference budou diskuse s cílem identifikovat, projednat a předvídat rozvoj v tomto oboru. Přední zástupci klíčových průmyslových segmentů budou v odborných diskusích a interaktivních panelových diskusích prezentovat a vysvětlovat své zkušenosti s použitím případových studií.

Hlavní cíle konference:

- Představení a definice role ESCO na evropském liberalizovaném trhu s energiemi, rámce politiky ochrany životního prostředí.
- Prezentace několika úspěšných energeticky úsporných projektů, realizovaných společnými energetickými službami.
- Představení konceptu Energy Performance Contracting a nových typů kontraktů ESCO.
- Určení strategií EU a národních strategií pro další rozvoj a budování činnosti a trhu ESCO.
- Prezentace zavedených úspěšných finančních mechanismů pro projekty ESCO

Více informací:
<http://www.esco-europe.com/>

Jihočeský Den pro obnovitelné zdroje energie

25. května se v Českých Budějovicích uskuteční Den pro obnovitelné zdroje energie, který bude spojen se sérií několika aktivit pro odbornou i širokou veřejnost a pro školy.

Nejdříve bude od 11. do 26. května v prostorách kina KOTVA v Českých Budějovicích probíhat výstava nejlepších výtvarných prací dětské soutěže „Čistá energie pro planetu“.

Dne 25. 5. se pak uskuteční tematický „Den pro obnovitelné zdroje energie“, na jehož organizaci se podílejí Calla, Energy Centre České Budějovice, Krajská energetická agentura Jihočeského kraje, Krajský úřad Jihočeského kraje a SEVEN, o. p. s.

Podrobný program tohoto dne je následující:

- Od 9 do 12 hodin v kině KOTVA v Českých Budějovicích – promítání o obnovitelných zdrojích pro školy, na úvod předání cen za výtvarnou soutěž.
- Od 13 do 18.30 hodin v zasedací místnosti krajského úřadu seminář o obnovitelných zdrojích energie s přednáškami na téma technických a ekonomických možností využití obnovitelných zdrojů energie v regionu Jihočeského kraje.
- Od 17 do 22 hodin v kině KOTVA v Českých Budějovicích – promítání filmů o obnovitelných zdrojích energie pro veřejnost.

Mezi tématy diskutovanými na odborném semináři budou patřit využití biomasy, solární energie, větrné energie, bioplynu, tepelných čerpadel a vodní energie na území Jihočeského kraje z hlediska technologického i finančního. Prezentovány budou konkrétní projekty i vzorové postupy.

Bližší informace o programu Dne pro obnovitelné zdroje energie, organizovaného i v rámci projektu RUSE, jsou k dispozici na internetových stránkách: www.calla.ecn.cz; www.eccb.cz a www.keajc.cz.



Zprávy ze SEVEN vydává čtvrtletně SEVEN, Středisko pro efektivní využívání energie, o.p.s. SEVEN je nezisková konzultační organizace, jejímž hlavním posláním je přispět k ekonomickému rozvoji a zlepšení stavu životního prostředí zvýšením účinnosti využívání energie. Zpravodaj informuje o současném dění v oblasti úspor energie v České republice a uvítá příspěvky na toto téma.

Šéfredaktor Juraj Krivosík (juraj.krivosik@svn.cz).

SEVEN sídlí na adrese Americká 17, 120 00 Praha 2.

Telefon: 224 252 115, 224 247 552, fax: 224 247 597, e-mail: seven@svn.cz. Internet: www.svn.cz

Přetiskování příspěvků povoleno s uvedením pramene. Podávání novinových zásilek povoleno Českou poštou, s.p., odštepňný závod Přeprava, čj. 1009/96, dne 13. 3. 1996. ISSN 1213 - 5844.

SEVEN je držitelem certifikátu ČSN EN ISO 9001:2001 schváleného společností Lloyd's Register Quality Assurance.

